

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa P. J.
przeciwko A. D.
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, wydanie lokalu
i o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 stycznia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. na rzecz adwokata A. N. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powód P. J. , w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu kierowanym przeciwko A. D. , wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w K. I Wydział Cywilny z 28 lipca 2015 r., sygn. akt I Co (...), o zwrot przez pozwanego

spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. W. w K. , znajdującego się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej „[...]”, lub zapłatę kwoty 172500 zł za bezprawną sprzedaż w/w mieszkania przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K. na rzecz osoby trzeciej.

Wyrokiem z 14 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił powództwo.

Wyrokiem z 10 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda.

W skardze kasacyjnej powód jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zdaniem powoda, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz istnieje potrzeba wykładni przepisu art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (jedn. tekst Dz. U. z 2016, poz. 1610 – dalej: „u.o.p.l.”) w zw. z art. 14 ust. 4 u.o.p.l. budzącego poważne wątpliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania

przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007r. II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, niepubl.).

W orzecznictwie ani doktrynie nie budzi wątpliwości, że art. 35 u.o.p.l. dotyczy przyznania uprawnienia do lokalu socjalnego, jeżeli przed 10 lipca 2001 r. zostało wydane orzeczenie sądowe, choćby nieprawomocne, nakazujące opróżnienie lokalu lub ostateczna decyzja administracyjna, a nie orzeczono o uprawnieniu do lokalu socjalnego. Warunkiem zastosowania art. 35 jest, by orzeczenie sądowe lub decyzja administracyjna nie zostały wykonane przed 10 lipca 2001 r. Artykuł ten jednak nie dotyczy sytuacji powoda.

Dłużnik mający status lokatora w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.p.l., przeciwko któremu zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne o opróżnienie lokalu służącego zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego określonego w art. 999 § 1 k.p.c., może dochodzić ustalenia prawa do lokalu socjalnego na podstawie art. 189 k.p.c. (uchwała Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2017 r., III CZP 75/17).

Biorąc to pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono, na podstawie §§ 2-4 w zw. § 8 pkt 6 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 18).